

Posudek na disertační práci

Juraj Šuška

Návrh a realizácia autorskej kolekcie obuvi odkazujúcej na tradíciu obuvníckej výroby v Československu, obzvlášť na obdobie medzi rokmi 1945-1989. Zlín 2018.

Doktorand po roce předložil doplněnou disertační práci, která zohlednila předchozí připomínky. Ve svém posudku se vyjadřuji především k teoretické části práce, která doznala několik podstatných změn. Doktorand si zvolil velmi příhodné téma své disertační práce. V bádání o historii obouvání byl zájem spíše zaměřen na designérské osobnosti a jejich dílo, zatímco sériová výroba, navíc v socialistickém státě, zůstala zcela na okraji. Doktorand si v teoretické části vytyčil cíl sepsat dějiny obuvnického průmyslu v někdejší Československu v letech 1945-1989, s poukazem na stylový vývoj a mezinárodní trendy, na klíčové návrháře i problémy ve výrobě. Tento historický přehled doplňuje kapitola o formování soukromé sbírky obuvi s ukázkami. Praktická část je věnována konstrukci dvou příkladů obuvi, vycházejících z tradičních modelů.

Struktura práce je stanovena naprosto logicky a přehledně. Po vysvětlujícím úvodu následuje kapitola věnovaná metodologii, která se jeví jako klíčová. Doktorand objasňuje metodický postup od zpracování archivních materiálů, literatury až po hmotné doklady. Analyzuje dostupné prameny a literaturu, uvádí příklady nejvýznamnějších publikací. Za zásadní považují rozhovory s pamětníky, vedené metodou orální historie. Důležité je zařazení seznamu respondentů se stručnou charakteristikou jejich pracovní funkce s časovým určením a také seznam akcí, na kterých byl průběžný výzkum prezentován. Doktorand se ve svém textu velmi správně zabývá problematikou výzkumu založeného na rozhovorech s pamětníky, neboť jejich výpovědi jsou ovlivněny subjektivitou a selektivní pamětí.

Hmotné doklady studoval doktorand v muzeích, jejichž seznam přikládá. Šlo o paměťové instituce nejen v ČR, ale také v Torontu, Northamptonu, Moskvě, Kimry a Kazani. Na základě vyhodnocení jejich sbírek obuvi, především torzovitosti příkladů čs. produkce, se rozhodl pro vytvoření vlastní sbírky s více než pěti sty modely, které využívá pro výstavní účely. Sbíre je věnována samostatná kapitola v závěru teoretické části, nazvaná Ikony doby, která představuje čtyři desítky typických příkladů pánské, dámské, letní, zimní, společenské i sportovní obuvi. Ukázka sbírkové evidence svědčí o naprosto profesionálním přístupu v jejím zpracovávání.

Kapitola o vývoji obuvnického průmyslu v Československu v období po znárodnění je členěna do šesti oddílů charakterizujících jednotlivé závody: SVIT, ZGK, Botana, Sázavan, ZDA a JAS. Každá kapitola je shodně strukturovaná od vzniku firmy, vysvětlení jejího názvu, výčtu pobočných závodů, používaného loga a jeho proměn, přes číselné údaje o rozsahu výroby, po připojení různých specifík a hlavních návrhářů.

Chronologický přehled vývoje designu obuvi je strukturován po jednotlivých dekadách s vysvětlujícím výkladem, týkajícím se např. problémů plánovaného hospodářství (nedostatek materiálu, zúžení sortimentu, nedostatek kvalifikovaných sil způsobený politickými čistkami) i úspěchy na vzorkových veletrzích a světových výstavách. Text je důsledně doprovázen poznámkovým aparátem, odkazy na rozhovory s pamětníky včetně uvedení data výzkumu. Historie čs. obuvnictví je doplněna medailony osmi návrhářů s ukázkami některých modelů.

Praktická část je rozdělena do dvou oddílů věnovaných návrhům a realizaci modelu Emil v linii firmy Nehera a modelu Marathon, vyráběném v podniku ZDA Partizánske, včetně technické dokumentace a fotografické přílohy.

Kromě závěru připojil doktorand shrnutí v podobě kapitoly Přínos pro vědu a praxi. Disertační práci nechybí obvyklé přílohy, jako je výběrová bibliografie, seznam obrazových příloh a seznam zkratk. Připojeny jsou také dva materiály: výzkumná zpráva z Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně a zpráva z účasti na mezinárodních konferencích.

Na disertační práci oceňuji její přínos pro poznání obuvnického průmyslu, shromáždění velkého množství fakt, vytěžení pramenů a literatury. Oceňuji také kritický přístup, kdy autor připouští možné nepřesnosti, které mohly vzniknout využitím dobových materiálů. Text má velmi dobrou stylistickou úroveň, je napsán čtivě, srozumitelně, se zaměřením na faktografii. Výhrady, které jsem uvedla v posudku k první verzi práce, doktorand reflektoval a doplnil text, zvláště v teoretické části týkající se pamětníků. Tím se práce obohatila o další informace.

Disertační práce MgA. Juraje Šušky splňuje požadavky kladené na tento typ odborné práce, a proto disertační práci Návrh a realizácia autorskej kolekcie obuvi odkazujúcej na tradíciu obuvníckej výroby v Československu, obzvlášť na obdobie medzi rokmi 1945 až 1989, doporučuji k obhajobě.

Brno, 6. 6. 2018

prof. PhDr. Alena Křížová, Ph.D.